

СТ А Н О В И Щ Е

За дисертационен труд на тема:

„Трансформация на политическите партии в епохата на глобализация“

На Григор Пашов

От

Доц. Д.п.н. Мария Пиргова

Темата на дисертацията е актуална, теоретично и социално значима, тъй като разглежда промените в политическите партии под въздействието на глобализацията, дигитализацията и трансформацията на демократичните процеси. Съдържанието е структурирано като дисертационен труд върху трансформацията на политическите партии в условията на глобализация. Структурата е логична, стегната като има теоретично и емпирично ниво. Те не са достатъчно балансирани, двете глави са теоретични и една е посветена на българските партии в условията на глобализация.

Първа глава е посветена на понятията за глобализация и политическите партии.

Втора глава е най-силната аналитична част – особено разделите за дигитализацията, организационната промяна на партиите и кризата на представителството.

Третата глава осигурява необходимата национална конкретизация.

Трябва да се отбележи, че работата обхваща големи проблемни полета в политологията – глобални процеси, демокрация, трансформация, политически партии, сравнителна политология.

Първа глава дава теоретичната характеристика на глобализацията. Авторът отбелязва нейното най-динамично развитие в края на 20 –ти и началото на 21 –ви век. Тя се основава

на нови икономически, транснационални отношения. Политическите процеси в много отношения преодоляват националните граници, появяват се международни организации, които отнемат част от суверенитета на националните държави.

Глобализацията поставя предица предизвикателства пред демокрацията, а от там и към партиите, които са нейна градивна част. Отделна част от тази глава е посветена на политическата глобализация за разлика от икономическата. Тя променя основните политическите субекти и ги пренася властта и решенията към определени международни организации.

Анализира се понятието за политическа партия, нейните основни функции и идеологически характеристики.

Втора глава, както отбелязах, е добро постижение на автора от гледна точка на анализа. Главата има изследователски теоретични моменти, както и описателни, които засягат необходими за темата обобщения.

На първо място е поставено определението за понятието трансформация. Глобализацията променя, трансформира основни национални институции на държави, които стават част от наднационални организации. Авторът е посочил ролята на Международния валутен фонд, Световната банка, както и договорните съюзи на държавите от Европейския съюз и НАТО. Глобализацията променя представителството, то надхвърля националните рамки. В рамките на ЕС вече освен националните партии, съществуват и идеологически семейства като партии в Европейския парламент. Представителството става двойно - на гражданите на съответната държава и на европейските граждани.

Глобализацията като време на дигитална революция променя начина на функциониране на политическите партии. Предизборните кампании все повече придобиват дигитален характер, отпадат традиционните събрания на граждани. Избирателният процес също се променя от цифровите технологии, от машинното и електронно гласуване. Редица демократични процеси вътре в партиите протичат по електронен път.

Идеологическите функции на партиите остават в рамките на традиционните модерни идеологии, но все повече идеологиите конвергират една в друга в рамките на една и съща партия. Почти всяка съвременна партия, според автора, съдържа в себе си глобална и национална фракции. Това са на практика са две визии за съвременната политика.

Управленките функции на партиите също се трансформират под влиянието на европейските партии и идеологически семейства.

Традиционните организационни форми на европейските партии се трансформират от масови към елитарни организации. Партиите от демократичен централизъм все повече минават към мрежови структури, които взаимодействат по дигитален начин.

Описаните процеси не могат да се характеризират като деградация на партиите, а като тяхна адаптация към информационните технологии.

Третата глава е опит да се покаже влиянието на глобалните процеси върху българските партии. Авторът предпоставя вписването на българската социална среда в глобалните процеси без да го доказва или описва. Изредени са най-влиятелните български партии в последните десетилетия. Логично са изнесени на преден план българските партии, които имат представители в Европейския парламент. Тази глава подлежи на доработване, ако авторът желае да има по-сериозен политологичен принос към политиките на българските партии.

Дисертацията има своите положителни страни - темата е сравнително нова за българската политологична наука. Има значително търсене на нови подходи в работата на политическите партии, които несъмнено се дължат на глобални политически и технологични процеси. Авторът е систематизирал новите предизвикателства и е дал основа за по-нататъшна разработка на тези проблеми.

Основният принос на дисертацията - да постави въпроса за политическите партии във времето на глобализацията е един от основните недостатъци на работата. Тя се заема с много широко изследователско поле, което изисква огромна работа. Това поле е причина авторът да схематизира редица проблеми и дори да ги опише на популярно, а не научно равнище.

Положителен е стремежът на автора да използва интердисциплинарен подход, да се позовава на исторически, икономически и социални факти и процеси. Като цяло работата се основава на политологичния подход.

Като имам предвид положителните страни на дисертацията, нейните приноси и публикациите на дисертанта, предлагам на научното жури да присъди научната и образователна степен "доктор по политология" на Григор Пашов.

Доц. Д.п.н. Мария Пиргова

08.05. 2026 г.

София

OPINION

On the doctoral dissertation entitled:

“Transformation of Political Parties in the Era of Globalization”

By: Grigor Pashov

From: Assoc. Prof. Maria Pirgova, D.Sc.

The topic of the dissertation is relevant and of considerable theoretical and social significance, as it examines the transformations of political parties under the influence of globalization, digitalization, and the changing nature of democratic processes.

The content is structured as a dissertation devoted to the transformation of political parties in the context of globalization. The structure is logical and concise, incorporating both theoretical and empirical dimensions. However, these are not sufficiently balanced, as two of the chapters are predominantly theoretical, while only one is devoted to Bulgarian political parties in the conditions of globalization.

The first chapter is dedicated to the concepts of globalization and political parties. It provides a theoretical characterization of globalization. The author notes its most dynamic development at the end of the twentieth and the beginning of the twenty-first century. It is based on new economic and transnational relations. Political processes, in many respects, transcend national borders, while supranational organizations emerge that partially diminish the sovereignty of nation-states. Globalization poses a series of challenges to democracy and, consequently, to political parties, which constitute one of its fundamental components.

The second chapter constitutes the strongest analytical part of the dissertation, particularly the sections concerning digitalization, the organizational transformation of political parties, and the crisis of political representation. It contains both theoretical research elements and descriptive components addressing generalizations necessary to the topic. Priority is given to defining the concept of transformation. The author identifies the role of the International Monetary Fund, the World Bank, as well as the treaty-based unions of the member states of the European Union and NATO. In this era of digital revolution, globalization changes the manner in which political parties function – evolving from mass organizations into elitist and network-based structures.

The third chapter provides the necessary national contextualization. It represents an attempt to demonstrate the influence of global processes on Bulgarian political parties. Emphasis is placed on those Bulgarian parties represented in the European Parliament. This chapter requires further development should the author wish to make a more substantial political-scientific contribution regarding the policies of Bulgarian political parties.

The dissertation possesses several positive aspects — the topic is relatively new within Bulgarian political science. The author has systematized the new challenges and provided a foundation for the further development of these issues. The author's effort to employ an interdisciplinary approach, drawing upon historical, economic, and social facts and processes, is commendable.

The principal contribution of the dissertation — namely, raising the question of political parties in the age of globalization — also constitutes one of the principal shortcomings of the work due to the exceptionally broad field of research, which at times leads to the oversimplification of certain problems.

Taking into account the positive aspects of the dissertation, its contributions, and the publications of the doctoral candidate, I propose that the Academic Jury confer upon Grigor Pashov the educational and scientific degree of "Doctor of Political Science".

Assoc. Prof. Maria Pirgova, D.Sc.

May 8th, 2026

Sofia